

کد اختصاصی همایش
97181-21-2

راصدین

دانشگاه علوم پزشکی تهران

دانشگاه تهران

دانشگاه تهران

دانشگاه تهران

The 2nd International Conference on
Medicinal Plants, Organic Farming,
Natural and medicinal materials

دومین کنفرانس بین المللی

گیاهان دارویی، کشاورزی ارگانیک

مواد طبیعی و دارویی

۲۲ اسفند ماه ۱۳۹۷ - مشهد مقدس

محدودیت دانش تجربی در قلمرو معارف دینی

دکتر مهدی زروندی

دانشجوی دکترای تخصصی طب ایرانی دانشگاه علوم پزشکی مشهد، دانشکده طب ایرانی و مکمل، ایران، مشهد

چکیده:

مقدمه: تلفیق تجارب بالینی فردی با بهترین شواهد بالینی در دسترس و بدست آمده از پژوهشهای نظام مند تعریف پزشکی مبتنی بر شواهد است. از طرفی در معارف دینی بر تأثیر اموری نظیر دعا، صدقه و صله رحم بر سلامتی تصریح شده؛ اما اینکه اصولاً دانش تجربی در این دست از موضوعات معنوی می تواند ورود پیدا کند یا خیر، نیازمند فحص در متون معتبر دینی است که هدف تدوین این مقاله است. **روش بررسی:** مطالعه حاضر یک بررسی مروری، کتابخانه ای هدفمند، با معیارهای معین از طریق جستجو در منابع معتبر دینی و نیز برخی پایگاه های اطلاعات علمی و کتب طب رایج با کلید واژه های مرتبط انجام شده، اطلاعات مربوط به تحقیق غالباً از کتب و مقالات مربوطه استخراج و به صورت دستی فیش برداری و بر اساس الگوی معین، دسته بندی و نهایتاً با بازخوانی مطالب، محتوای مطالعه مورد تحلیل قرار گرفته است. **یافته ها:** طب مبتنی بر شواهد، نمی تواند راجع به اصل تأثیر دعا، صدقه و صله رحم در امور عالم و نحوه این تأثیر نفیاً یا اثباتاً اظهار نظر کند؛ آن قادر است در مورد مسیری که در دسترس مشاهده و آزمون او بوده اظهار نظر کند. اما در مورد مسیرهای محتمل دیگر به ویژه مسیر غیر تجربی سخنی نمی تواند بگوید؛ تجارب منفی آن، توان انکار و ابطال اصل وجود رابطه میان امور معنوی و شفا بخشی را ندارد، بلکه تنها در حد «جدال» با آنها باقی می ماند؛ آن در کمال توفیق خود تنها می تواند در محدوده امور تجربه پذیر، مطلب قابل اعتماد و پذیرش ارائه نماید. **نتیجه گیری:** بر اساس منابع معتبر اسلام، اگرچه طب مبتنی بر شواهد، هنگامی که به سرحد اطمینان عقلایی برسد حجت شرعی است، لکن نباید این تصور را در پی داشت که تجربه های آن می تواند به طور نامحدودی در قلمرو معارف دینی حضور و تأثیر داشته باشد.

کلمات کلیدی: اسلام، طب مبتنی بر شواهد، محدوده قلمرو